FALUN

Falu kommun
Miljörådet

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2017-05-30

Plats och tid

Egnellska huset mötesrum Boman kl. 13:30 - 16:30

Närvarande ledamöter:
Richard Holmqvist, Ordförande
Göran Forsén (M)
Göran Vestlund (C)
Ragnar Kroona (S), FEV
Kenneth Wåhlberg, (S)
Lars Göran Johansson (S)
Anna Hägglund (C), § 2-3
Jonas Lennerthson (S), § 2-3

Övriga:
Cecilia Berg
Sara Tigerström Monfelt

Föredragande:
Thomas Jågas, MoS
Josephine Yngvesson, MoS

Ej närvarande:
Lars Ringsby, serviceförvaltningen
Jonatan Block, barn- & utbildningsförvaltningen
Inger Klangebo, ledningsförvaltningen
Kim Söderström (S) Kopparstaden
Dan Nygren, kommundirektör
Margaretha Åslund, Miljö- & samhällsbyggnadsförvaltningen
Pernilla Wigren, Kopparstaden
Hanna Bergman, FEV
David Bergström, kultur och fritidsförvaltningen

Justeringsdag 2017-06-27

Underskrifter

Ordförande .....
Richard Holmqvist

Sekreterare .....
Sara Tigerström Monfelt

§ 1 Sammanträdet öppnas

Ordförande Richard Holmqvist hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat.

> Temat för dagens möte är: Fördjupad översiktsplan med fokus på ekosystemtjänster samt informera oss kring hur nämnder och bolag planerar att bidra till miljömålen under planperiod 2017-2019.

Målet med dagens möte är att öka kunskap kring vad ekosystemtjänster är och hur vi långsiktigt och metodiskt arbetar med det i Falu kommun. Vidare är målet att ta del av nämnder och bolags planerade bidrag till miljömålen under planperiod 2017-2019 samt reflektera över vad planerade åtgärder/initiativ betyder för uppfyllelse av miljömålen och det lågsiktiga generationsmålet "att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser".

§ 2 Reflektioner från förra mötet

Mötet konstaterar att de frågor som sattes upp vid föregående möte kvarstår.

Etablering av klass 1 deponi i Falun
- Frågan utreds av Hanna Bergman, FEV och återkopplas till rådet
  - Är det möjligt att bilda ett bolag tillsammans med Borlänge?
  - Kan man undkomma skatter på något sätt?

Fördjupad översiktsplan FÖP
- En presentation av arbetet kommer att ske på kommande rådsmöte.
  - Återkoppling kommer att ske kring frågor som rör bland annat p-norm, byggnadshöjder och föroreningar i mark.

Tillsammans med kallelse till kommande möten kommer föregående protokoll med balanslista att bifogas.
Önskemål att balanslistan kopplar till vem som är ansvarig för punkten och när återkoppling ska ske samt att balanslistan finns bifogad protokollet.

Diskussion kring spridning av protokoll samt kallelser, det finns önskemål om förbättrad tillgänglighet. Både protokoll och kallelser skulle kunna läggas på falun.se under hållbar utveckling.
Cecilia och Sara får i uppdrag att titta över strukturen på webben och vad den tillåter. Fokus ska vara ökad tillgänglighet och tydlighet.

RH

§ 3 Tema – Fördjupning av ekosystemtjänster

- *Vad är ekosystemtjänster?*
- *Hur har man arbetat metodiskt med det i den fördjupade översiktsplanen?*

Thomas Jågas och Josephine Yngvesson (miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen)

Ekosystemtjänster är grunden för vår välfärd. Genom att se och värdera ekosystemtjänster kan vi påverka vår framtida välfärd och livskvalitet, både kort- och långsiktigt. Ekosystemtjänster är de produkter och tjänster från naturens ekosystem som bidrar till människans välbefinnande. Vi människor får nyttan antingen direkt, som när växter producerar syre. Eller genom en insats, som när vi bedriver jordbruk som ger livsmedel.
Genom att värdera ekosystemtjänsterna synliggörs hur människans välfärd och livskvalitet är beroende av fungerande natur. Med hjälp av kunskapen om ekosystemtjänster kan politiker, organisationer och individer fatta mer medvetna beslut som påverkar vår framtida livskvalitet i en positiv riktning. (http://www.naturvardsverket.se/ekosystemtjanster)

I samband med FÖP (fördjupad översiktsplanering) bestämdes att Falu kommun skulle använda begreppet ekosystemtjänster. Man har genom att kartlägga grön- och blåstrukturer fått fram en kartbild där olika intressen redovisas. På detta sätt åskådliggörs var överlappningar finns. Detta gör att samverkansmöjligheter och eventuella konflikter kan diskuteras.
Ekosystemtjänster är ett viktigt delområde inom huvudområdet goda livsmiljöer för natur och människa i Falu kommuns miljöprogram. Delområdet syftar till att kartlägga, värdera och utveckla ekosystemtjänster. Dessa är och kommer att bli viktiga i vår samhällsplanering. T.ex. kan nämnas att områden vi satt av för naturupplevelser och rekreationsområden är mycket välbesökta.

I och med att vi inkluderat ekosystemtjänster i arbetet med FÖP har vi tagit våra första steg framåt. System för det fortsatta arbetat är ännu inte på plats men diskussion finns gällande hur vi kan integrera dessa kunskaper när det kommer till ekonomiska ställningstaganden.

Ekosystemtjänster kategorisera i fyra grupper; försörjande, reglerande kulturella och stödjande. Under respektive grupp finns ett antal underkategorier

I Falun ligger fokus på de reglerande, kulturella och stödjande.
De försörjande finns med men inte i fokus, detta utifrån att vi inte har så stor produktion inom området i tätorten (som är den del av falu kommun man initialt tittat på gällande ekosystemtjänster).

Med kategoriseringarna som grund har man identifierat de viktigaste ekosystemtjänsterna, enligt nedan, inom blå- och grönstrukturen i Falu tätort.

Reglerande	• Rening av luft • Visuell avskärmning och bullerdämpning • Klimatreglerande • Rening av vatten • Översvämningsskydd
Kulturella	• Hälsa & fritidsupplevelser • Naturpedagogik – utbildning och kunskap • Sociala interaktioner – sociala relationer • Symbolik, identitet och andlighet
Stödjande	• Biologisk mångfald (pollinering)

Utifrån kategoriseringen och identifieringen har man sedan gått vidare och gjort kartskikt och på så sätt fått fram de ytor där de tre områdena finns representerade.
Utifrån kartläggningen har man kunnat identifiera särskilt viktiga stråk/kilar/korridorer/kopplingar. Man har sett att det idag inte finns några gröna stråk/kopplingar inne i centrala delen av staden (detta är ett resultat av den gamla gruvbebyggelsen).

I FÖP finns tänkbara expolateringsområden för bostäder. De framtagna kartskikten används i FÖP för att kunna visa var vi kan exploatera samt fungera som underlag för en diskussion om hur vi kan bibehålla eller ersätta ekosystemtjänster i tänkta exploateringsområden.

Thomas och Josephine vill poängtera att de gjort en första kartläggning, inte någon mer djupgående värdering av ytor eller områden.

Övergripande mål, ekologiska och sociala, för den grön- blåstrukturen.
Ekologiskt mål: *Falun är en blågrön tätort med ett rikt växt- och djurliv och där ekosystemens tjänster och funktioner tas tillvara och utvecklas.*

Socialt mål: *Falun är en blågrön tätort där grön- och vattenområden och ekosystemens tjänster och funktioner bidrar till ett rikt och hälsosamt liv.*

För att uppnå dessa mål har man satt upp ett arbetssätt som innebär att man fortsatt aktivt ska arbeta med att bevara och utveckla den blågröna strukturen. Detta genom att dess ekosystemtjänster kartläggs och värderas och används som ett verktyg i planering men också inom förvaltning.
Strategin är att ekosystemtjänster ska användas som ett verktyg i den fysiska planeringen för att dra nytta av dess funktioner och värden, ekologiska och sociala. Ekosystemtjänsterna ska identifieras, kartläggas och värderas för att ge en bred kunskapsbas. Ekosystemtjänsterna ska vid förändrad markanvändning utredas och behov av eventuella utvecklings- och anpassningsåtgärder bedömas och genomföras.

FÖP:en innehåller förslag på specifika planeringsinriktningar och rekommendationer för prioriterade ekosystemtjänster. Syftet med dessa är att

bidra till att målen uppnås samt utgör en grund för ett aktivt och målinriktat arbete med att bevara och utveckla den blå och gröna strukturen och dess ekosystemtjänster i planprocesser och inom förvaltning.

Metodik för fördjupad kartläggning och värdering av ekosystemtjänster
Inspirerad av Stockholms stads *Care of cities* har man tagit fram en metodik för fördjupad kartläggning och värdering. Värderingen är en kvalitativ värdering som uttrycks med ord.
Metodiken består av fyra steg; inventering, identifiering, bedömning och ställning. Denna metodik är ett förslag till att kunna arbeta mer systematiskt.

Steg	Aktivitet	Hjälpmedel
Inventering	Platsbesök Platsinventering & analys av det specifika grön- och/eller vattenområden	Inventeringsmall med checklista som hjälpmedel vid en plats- eller områdesstudie i fält
Identifiering	Vilka ekosystemtjänster finns på platsen/området idag? Är det tydligt att någon eller några saknas? På vilket sätt är tjänsten en nytta på platsen, i området eller ur ett större sammanhang?	Lathund med förslag på frågor till hjälp vid identifiering.
Bedömning	Vilka ekosystemtjänster är viktiga för platsen och området och de som använder det – nu och i framtiden. Nyttjas tjänsten av människor lokalt eller i den större omgivningen? Är andra tjänster beroende av tjänsten? Finns intressekonflikt eller hot mot tjänsten? Bör tjänsten skyddas, utvecklas, adderas eller kan den slopas på platsen, i området?	Lathund som hjälper till att bedöma utifrån om tjänsten ska bevaras, utvecklas, adderas eller slopas.
Ställning	Detta steg handlar om att ge förslag på riktlinjer/förhållningssätt och/eller praktiska förslag på utveckling och åtgärder	Lathund där identifieringen och bedömningen ligger med

RH

	Här ska man förhålla sig till målen, planeringsinriktningar och rekommendationer. Dessa ska bygga på de slutsaster som kommer från identifieringen och bedömningen.	

Hur tidskrävande är det att använda detta system?
Det går inte att generalisera utan vissa områden går snabbare än andra, det är beroende på omständigheterna runt om. T.ex. kan sägas att en redan befintlig grön yta går snabbt att titta på med detta system medan ett helt nytt område för expolatering tar längre tid. Det handlar egentligen om att lägga in detta nya arbetssätt i redan befintligt arbetssätt.

Det fortsatta arbetet framåt
Detta arbete har inkluderats i de fördjupade översiktsplanerna för Falu tätort och området runt Varpan.
Nu förs diskussioner med Borlänge.
Man arbetar vidare med egna bearbetningar och förbättringar och man måste fatta beslut om ekosystemtjänster ska bli ett eget dokument eller om det ska ligga kvar i FÖP.

Inspel från rådet är att det ibland kan vara bra att ha ett eget dokument när man vill implementera ett nytt arbetssätt.

Detta arbete har fokuserat på Falu tätort- finns tankar att på att använda samma arbetssätt för FÖP – landsbygd och FÖP Runn?
Det blir mer problematiskt att arbeta med samma arbetsätt för det stora område som landsbygden utgör. Skulle man inkludera detta arbetssätt i FÖP – landsbygd så kommer det nog krävas att man använder mer generella skrivningar av vilka ekosystemtjänster som är viktiga.

Går vi i takt med Borlänge kring dessa frågor?
Vi har använt oss av lite annan metodik. De har använt sig av värderingssystem vilket Falun inte tyckte var optimalt att använda. Borlänge har nu signalerat att man är intresserade av att titta på vår metodik.
Summerat kan sägas att ingen kommun har gjort på samma sätt utan alla har utarbetat och använder egna metoder.
Det händer mycket på området nu och många som arbetar med det, bland annat arbetar Boverket nu med en guide som ska vara klar 2018.

Thomas och Josephine tror att de kommer att fungera och gå in som experter i kommande exploaterings- och planarbete. Om man tar in konsulter för planer kan dessa uppmanas att använda metodiken med kartläggningen.

Grönstrukturplanen som är ett beskrivande kartskikt är nu mer mångfacetterat

och förslaget i FÖP:en är att jobba utifrån denna metodik. Grönstrukturplanen och ekosystemtjänster ger en bild och kunskap inför beslut. Viktigt att man vid beslut ställer värden mot varandra, exploateringsvärde och ekosystemvärde.

Richard tackar för en mycket intressant presentation och hoppas att metoden ska komma att användas.

§ 4 Presentation av hur våra nämnder och bolag planerar att bidra till miljömålen under planperiod 2017-2019

- *Fossilfritt och energieffektivt Falun*
- *Goda livsmiljöer – för natur och människor*
- *Koll på konsumtion och kemiska ämnen*

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden – Richard Holmqvist
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens uppdrag är att utveckla Falun till ett hållbart samhälle, tillgodose behovet av goda livsmiljöer och näringslivsutveckling.

Lena Melander har arbetet mycket grundligt i verksamhetsplansarbetet och utifrån kommunens strategiska handlingsplan i budgetdokumentet, visionen och de tre hållbarhetsprogrammen identifierat områden som Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska arbeta med. Resultatmål ur det strategiska handlingsprogrammet är

- Falun tar ansvar för sin klimatpåverkan
- Falun värnar om biologisk mångfald
- Falun präglas av goda livsmiljöer
- Falun präglas av sina kulturmiljöer

Utifrån detta har nämnden haft ett antal möten vilket resulterat i åtgärder som bidrar till hållbar utveckling och som ligger med i förvaltningens verksamhetsplan. Relevanta mål ur miljörådets perspektiv är

- Ta fram en statusbedömning av GC-vägar
- Inventera och uppdatera träddatabasen för park- och gatuträd – trädvårdsplan
- Energisparande åtgärder gällande belysning
- Energi- och klimatprogram – genomförande
- Energi- och klimatrådgivning
- Energieffektivisering internt – samordning
- Energikartläggning internt
- Beteendepåverkan gällande hållbart resande, Falu cykelkommun
- Koll på konsumtion – hållbar handel
- VA-plan – genomförande
- Miljöövervakning – luftundersökningar
- Kalkning av sjöar, våtmarker och vattendrag för biologisk återställning

RH

- Förvaltning av naturskyddade områden
- Naturvård och rekreation – bevara och skydda ansvarsarter
- Iordningställa Isalanäset
- Bilda nytt/nya reservat
- Revidera Lugnetreservatet
- Utveckla Naturinformation

Omvårdnadsnämnden – Anna Hägglund
Omvårdnadsförvaltningen ska bidra till ett långsiktigt arbete med fokus på förbättrad kvalitet och en mer sammanhållen vård och omsorg om de mest sjuka äldre.

Nämndens och förvaltningens arbete med miljömålen under planperioden vill Anna belysas med hjälp av fem områden; läkemedel, bilar, hjälpmedel, mat/matsvinn, IT & IT-kommunikation och till viss del även trähusbyggande.

Läkemedel – detta är ett viktigt område som handlar om Falun och goda livsmiljöer. Nämnden har satt upp som ett verksamhetsmål att genom att minska läkemedelsanvändningen sänka miljöbelastningen på Faluns vatten. Detta ska göras genom att man kontinuerligt ser över läkemedelsanvändningen hos kunderna inom vård- och omsorgsboenden.

Bilar – man ser fram emot elektroniska körjournaler. Arbetar aktivt med ruttoptimering. Elbilar är intressant. En svårighet är bristen på infrastruktur med laddstolpar som kan användas över natten. Man är positiv från förvaltningen, men ser samtidigt detta som en kostnadsfråga.

Hjälpmedel – här samarbetar man tätt med landstinget och samtliga kommuner i Dalarna i och med Hjälpmedelsnämnden Dalarna. Framför allt har man fi den gemensamma nämnden fokus på återanvändning av hjälpmedel och där är redan två av tre mål uppnådda för planperioden, t.ex. kan nämnas att 80 % av elrullstolar, permobilar återanvänds. Målet att sänka nyinköpen under 2016 i jämförelse med 2015 har uppnåtts med marginal och bidragit till att kostandsutvecklingen ligger under prognos. Det finns fortsatt ett stort svinn vad gäller inkontinenshjälpmedel och detta arbetar man vidare med för att få kontroll över.

Mat/matsvinn – man har genomfört en matsvinnsanalys under två veckor hösten 2016. De plockanalyser som har genomförts har visat tydliga mönster som man redan agerat på och fortsätter att agera på. Idag sprider man de vunna erfarenheterna i arbetssättet inom organisationen. Man tycker att inköpsportalen har bidragit positivt till bättre koll och helhetsbild. Hänsyn tas dock inte riktigt till mindre enheter, med det minimum som satts på beställningar, vilket man vill se en ändring på. Ett exempel är mjölk, där 12 liter mjölk är en alldeles för stor kvantitet för en liten enhet.

RH

IT & välfärdsteknik – här är nämnden och förvaltningen verkligen på tå och vill fortsätta utveckla detta område: Myndigheten för delaktighet exempelvis intresserar sig för Falu kommuns arbete, med bl.a. fjärrkameror. Mobildokumentation och digitala lås och larm.
Trähusbyggande – här är nämnd och förvaltning beställare och påhejare för ett framsynt tänkande kring innovation och miljötänkande. En konsekvens är att aspekter på funktion och ytoptimering lyfts fram i utformning av vård- och omsorgsboenden.

Kultur- och fritidsnämnden – Jonas Lennerthson
Nämndens och förvaltningens huvudsakliga fokus ligger inte mot miljöprogrammet utan mot folkhälsoprogrammet. Men på agendan finns frågor kopplade till världsarvet och kulturarvet. Man genomför ett arbete där man tittar på kulturhistoriska värden på Dikarbacken, detta samtidigt som man har intressen i att hitta plats för vår kulturskola som också ligger på Dikarbacken. Man försöker utrusta det arbetslag som arbetar i världsarvet så att de kan arbeta så miljövänligt som möjligt.

Serviceutskottet – Lars Göran Johannson
Detta är en något splittrad verksamhet som täcker över många områden; fastighetsförvaltning, byggnationer, kost, IT, bilar, fordonspark m.m. Man arbetar på uppdrag av övriga verksamheter och bygger på att beställaren betalar, man har således ingen egen budget. Med anledning av detta är tydighet vid beställningar a & o. Man har initierat gemensamma presidiemöten med de tre stora beställarna (soc, omv och skola) 3-4 gånger/år.
I utskottets handlingsprogram finns ett antal punkter som har direkt eller indirekt koppling till miljömålen

- Nöjda matgäster
- Val av maträtter
- Minska utsläpp av växthusgaser
- Kommunens energianvändning
- Matsvinn
- Inom- och utomhusmiljö (t.ex. det prioriterade projektet ventilation i skolan och skötsel av skolgårdar)
- Städkemikalier med särskilt uttalade mål
- Särskilt uttalade mål för andelen ekologiska livsmedel, kostpolitiska programmet är kopplat till detta.
- Utbyggnad av bredband som i förlängningen kan leda till minskat resande
- Träbyggnadsstrategin
- Initierat projekt kring avfallshantering i kommunens egna lokaler
- Höga krav på leverantörer vid upphandlingar
- Fordonsflottan
- IT-baserade system som tex elektroniska körjournaler, ruttoptimering

Utskottet och förvaltningen är helt beroende av andras beslut och tankar för att kunna göra ett bra jobb.

RH

Barn- och ungdomsförvaltningen – via mail Jessica Wide
Många av de miljömål som vi satt i Falu kommun hanteras "centralt" av serviceförvaltningens städavtal, och kostenhetens arbete, men också upphandlingscenters upphandlingar. Målen för dem sätts på så sätt inte i respektive nämnd, men berör oss.
För barn- och utbildningsnämndens verksamheter finns i varje läroplan för verksamheterna mål som berör såväl miljö som folkhälsa. Det är framförallt dem man arbetar med i den löpande verksamheten. De finns inte utpekade som mål i förvaltningens verksamhetsplan, men man har en anställd miljösamordnare, Gittan Mattsson, som arbetar med Lärande för Hållbar Utveckling gentemot skolorna. Gittan har löpande kontakt med verksamheterna. 2014-2015 arbetade hon aktivt med kompetensutveckling inom ramen för giftfri förskola, och 2015 -nu har hon framförallt arbetat med förskolornas och skolornas utemiljöer. Gittan låter hälsa att Falun på riksplanet lyfts fram som ett föredöme. Det Gittan berör ska sedan respektive lärare/pedagog föra ut i sin undervisning, för att medvetandegöra barnen om miljöpåverkan, och annan hållbarhet. Utöver förvaltningens miljösamordnare har man även en anställd genuspedagog, Tina Jensen, som arbetar med likabehandlingsfrågor och kränkningar. Det berör inte miljörådet, men inom ramen för hållbarhetsarbetet och mot folkhälsomålen.
Matsvinnsprojektet – rådet efterfrågar slutrapport av detta projekt, denna bifogas detta protokoll.
Projektet är avslutat men det förs dialoger, möten har skett mellan kostenheten och skolan. Man är överens om att det var ett bra projekt och man har sett effekter av det. En del av matsvinnsprojektet återfinns i det kostpolitiska programmet.

AIK hade ingen möjlighet att delta på rådsmötet och därav uteblir rapport från denna förvaltning.

Socialnämnden – Göran Forsén
Inom förvaltningen arbetar man med tekniska hjälpmedel för att kunna genomföra digitala möten.
Förvaltningens medarbetare genomför ett stort antal hembesök, för hembesök inom Falu tätort använder man cyklar och för områden utanför tätorten använder man cykel eller buss. Detta gör att man strävar efter att minimera användandet av bil för hembesök.
Man arbetar även med att se över avfallshanteringen i sina egna lokaler samt eftersträvar ekologiska inköp i samband med upphandlingar.
På förvaltningens boenden sköter man matlagningen själva och fryser in matlådor av det som blir över, inom ramen för målet med reducerat matsvinn. Brukarna får sedan köpa dessa matlådor till en låg kostnad.

Falu Energi och vatten (FEV) – Ragnar Kroona
Inom området *energieffektivisering* har FEV tillsammans med Falu kommun genomfört en energikartläggning. Man har satt upp ett mål att jobba med att minska sin egen energiförbrukning. Alla grupper inom bolaget har krav på sig att sätta egna mål inom området energieffektivisering. Man arbetar kontinuerligt med ruttoptimering för att minimera energiåtgången vid insamling av avfall.

Förnybar energiproduktion – där syftet är att öka tillgången på lokalt producerad förnybar energi och därmed skapa fler arbeten och större leveranssäkerhet. Inom detta område tittar FEV på hur man kan öka tillgängligheten på sina kraftvärmeverk. Man kommer att sätta tillgänglighetsmål kring detta under 2017 för att kunna följa upp. Man ställer krav på fortlöpande underhåll och ständig förbättring för att undvika onödiga stopp. Vidare säljer man in fjärrvärme och fjärrkyla till både privatkunder och företag. Sedan 2016 levererar man matavfall för rötning (extern anläggning) samt deltar i arbetet att titta på lösning för att få till en lokal anläggning i Dalarna. Man utreder även möjligheterna att bygga en solcellsanläggning.

Fossilfri energianvändning – inom detta område kan nämnas att samtliga sopbilar och lastmaskiner körs på HVO. Alla utgående transporter från Falu Återvinning körs också på HVO (detta var ett krav i upphandlingen) samt att maskiner för krossning av avfall på Falu Återvinning drivs med HVO (även detta var ett krav i upphandlingen). Man arbetar med fortsatt utbyggnad av ladd infrastrukturen i Falu kommun. Arbetar ständigt med att optimera utnyttjandet av fjärrvärmeldningen mellan Falun och Borlänge vilket gör att vid avbrott eller kyla kan värme importeras från Borlänge (Kvarnsveden) istället för att elda olja i Falun. Man arbetar vidare med att utveckla detta samarbete.

Koll på konsumtion – detta är egentligen inte inom FEV:s uppdragsområde men man gör vissa aktiviteter inom området ändå såsom deltar i nätverket "koll på konsumtion". Man genomför kampanjer på tema minska matavfallet genom dalaavfall, man genomför klädbytardagar på temat "krama klimatet".

God vattenkvalitet – FEV följer inom detta område den av kommunfullmäktige beslutade VA-utbyggnadsplan för Falu kommun. Man projekterar just nu för en överföringsledning Falun – Bjursås som flera av saneringsområdena kommer att anslutas till.

Avfall – syftet med detta område är att hushålla med resurser och minska risken för negativa hälso- och miljöeffekter. Inom detta område har man satt upp ett delmål att mängden kärl- och grovavfall år 2020 maximalt är 300 kg per år och invånare. Detta är ett mycket tufft mål då man idag ligger på närmare 500 kg och i dagsläget inte ser några tecken på minskning.
Man arbetar för att en kretsloppspark ska bli verklighet och har utrett frågan och startat upp en projektgrupp inom kommunen.

Man arbetar även aktivt med skolinformation mot alla elever i Falu kommun, denna riktar in sig på sortering, återvinning och förebyggande arbete. Ett årshjul är upprättat där man träffar elever i förskola, åk 1, åk 3, åk 5, åk 6, åk 9 och gymnasiet. En sorteringsguide i pappersformat skickas till samtliga kommuninvånare samt att man bedriver aktiva kampanjer via Facebook.

Richard tackar för mycket intressanta presentationer och kan glatt konstatera att man inom nämnder, förvaltningar och bolag arbetar mycket aktivt med våra miljömål.

§ 6 Diskussion

Utifrån presentationerna under föregående punkt kommer diskussionen att fokusera på fossiloptimala fordon och detta utifrån två aspekter; upphandling och ladd infrastruktur.

Upphandling – I maj 2018 löper kommunens avtal för fossildrivna bilar och lätta lastbilar ut. Är Falu kommun redo att avstå från att förnya detta avtal med hänvisning till det övergripande miljömålet: Ett fossilfritt och energoeffektivt Falun. Hittills har serviceutskottet lagt ett förslag som innebar att man skulle bryta alla pågående kontrakt på Serviceförvaltningens egna fordon och köpa in nya el eller elhybridbilar. Detta förslag har inte fått gehör hos politiken då kostnaden för att bryta kontrakt i förtid summerades till 7 miljoner kronor. Förslaget är nu istället att låta avtalen löpa och när de löper ut teckna nya uppdaterade avtal som driver mot det övergripande målet om en fossilbränslefri fordonsflotta.

Anna Hägglund påtalar att hon ser laddinfrastrukturen som bromsar i systemet för en övergång till en fossilbränslefri fordonsflotta liksom avsaknaden av en analys som tydliggör hur övergången kommer att påverka kostnad och prestanda för de fordon som berör omvårdnadsförvaltningen. Vidare lyfter hon betydelsen av att lyssna på våra medarbetare. Idag råder viss osäkerhet och tveksamhet kring framför allt elbilar bland personalen. Hon efterlyser möjlighet att fånga upp intresserade och utvecklingsbenägna medarbetare genom att erbjuda dem att vara testpiloter för en fossilfri fordonsflotta. Det kunde vara ett bra sätt att visa att man verkligen arbetar med frågan och att man vill hitta lösningar.
Som nämnder och förvaltningar borde vi samla ihop oss och komma vidare med kraft. Man/vi borde också använda kraften och engagemanget hos våra medarbetare.

Laddinfrastrukturen – Richard Holmqvist efterlyser inom detta område samordning med FEV.
Ragnar Kroona säger att FEV är öppen för samverkan. Bromsarna som man kan se idag är att det finns tveksamheter till att köra elbilar, man känner osäkerhet inför att bli stående för att man inte har haft möjlighet att ladda.

I kommunfullmäktige har beslut fattats gällande elbilar men det finns ingen som fått i uppdrag att se till att beslutet implementeras, det finns inte någon utsedd genomförare som driver på arbetet. Lars Göran Johansson säger att man ville ha ett projekt och i det starta på serviceförvaltningen.

Ragnar Kroona lyfter de erfarenheter man har inom FEV vad gäller elbilar och laddhybrider. Han säger att man inom bolaget idag inte har något annat och att man är mycket nöjda.

Cecilia Berg säger att vi idag har cirka 350 bilar i kommunens fordonsflotta och av dessa är det endast fem stycken som är elbilar.
Anna Hägglund frågar hur mycket körstil påverkar hur långt man kan köra på en laddning.
Wiktoria Smeds som är fordonsansvarig har sagt att de leverantörer av fordon vi har idag är öppna för utbildning i hur man kör ekosmart, d.v.s. utbildning i körstil. I våra befintliga avtal finns möjlighet till elhybridbilar.

Lars Göran Johansson ställer fråga till FEV och Ragnar Kroona om man på FEV har sett en ökad förbrukning under vintern på grund av uppvärmning av kupé. Ragnar svarar att det är en något förhöjd förbrukning under vintern men det är inget som har orsakat några problem med FEV:s fordon.

Anna Hägglund lyfter ännu en gång att man från omvårdnads sida är positivt intresserade av ett skifte till elbilar eller laddhybrider men att man också efterfrågar en kostnadskalkyl. Denna har man efterfrågat vid flertalet tillfällen men inte fått.

Jonas Lennerthson säger att kommunen har en ambition gällande elbilar men att vi ligger långt efter denna ambition.
Kenneth Wåhlberg säger att allt nytt skapar osäkerhet men att det till syvende och sist handlar om att sätta ner foten.
Jonas undrar vem det är som ska sätta ner foten – vi har en ambition och vi har ett beslut men vem driver frågan?
Cecilia Berg säger att det hon hör är att man efterlyser ett underlag, en analys, så att nämnderna och förvaltningarna kan fatta korrekta beslut, d.v.s. att de kan göra korrekta beställningar till serviceförvaltningen.

Utifrån rådets diskussioner åtar sig Lars Göran Johansson uppdraget att initiera arbetet med underlag och analys och att denna fråga kommer på bordet samt att de som berörs involveras.
Anna Hägglund önskar att man i denna utredning tar med möjligheten att engagera testpiloter.

En idé väcks gällande kommunikativt arbete kring de förvaltningar som idag använder elbilar. Cecilia Berg och Sara Tigerström Monfelt åtar sig uppdraget att arbeta vidare med denna fråga tillsammans med kommunikationskontoret.

RH

Richard Holmqvist har en sista fråga till Lars Göran Johansson och den gäller *energiförbrukning i fastigheter.* Lars Göran säger att de ändrade ventilationskraven gör att kostnaderna kommer att öka, men i övrigt går de nedåt och man ser att målet är uppfyllt sedan ett antal år tillbaka.

§ 7 Kommande miljörådsmöte

Kommande miljörådsmöte är planerat till den 26 september 2017 klockan 13.30–16.30.

Måndag den 11 september 2017 har kommunfullmäktiges ordförande Anna Strindberg kallat förtroendevala i kommunfullmäktige till workshop i hållbar utveckling.
Denna workshop kommer att hållas i Kristinehallen klockan 13.15–17.15. Dagen fokuserar på såväl globalt som lokalt perspektiv med hjälp av Fredrik Warberg från föreningen Tidsverkstaden och vår hållbarhetsstrateg Cecilia Berg.

§ 8 Balanslista

Balanslista Miljörådet per 2017-05-30

Etablering av klass 1 deponi i Falun
(Se miljörådets protokoll 2016-12-06)
- Frågan utredas av Hanna Bergman, FEV, och återkopplas till rådet
- Är det möjligt att bilda ett bolag tillsammans med Borlänge?
- Kan man undkomma skatter på något sätt?

Fördjupad översiktsplan FÖP
(De miljörådets protokoll 2016-12-06)
- En presentation av arbetet kommer att ske på kommande rådsmöte
    - Återkoppling kommer att ske kring frågor som rör bland annat p-norm, byggnadshöjder och föroreningar i mark.

Följa upp diskussion gällande sökbara bidrag för lokal klimatomställningsstatsmiljöavtal
(Se miljörådets protokoll 2016-09-27)
- Utnyttjar vi möjligheterna fullt ut, är vi samordnade?
- Är det möjligt att söka bidrag tillsammans med Borlänge?

Underlag och analys införande av elbilar, ladd hybrider
(Se miljörådets protokoll 2017-05-30)
- Lars Göran Johansson, serviceutskottet, åtar sig uppdraget att initiera arbete med underlag och analys kring elbilar och ladd hybrider. Lars Göran åtar sig att de som berörs i detta arbete involveras.
- Lars Göran återkopplar till rådet om detta arbete

Kommunikativ informationsarbete gällande användande av elbilar
(Se miljörådets protokoll 2017-05-30)

- Cecilia Berg och Sara Tigerström Monfelt åtar sig uppdraget att arbeta vidare med frågan om kommunikativt informationsmaterial gällande elbilar och ladd hybrider tillsammans med kommunikationskontoret.

§ 9 Avslutning

Richard tackar för ett intressant och bra möte.